

ജി(4)361/2023

സഹകരണസംഘം രജിസ്റ്റർഡ്‌പീസ്,

തിരവനന്തപുരം, തീയതി 19.08.2023

സർക്കലർ നമ്പർ 31/2023

വിഷയം:- സഹകരണ വകുപ്പ് -നെറ്റ് സീറോ എമിഷൻ പദ്ധതി-നടപ്പിലാക്കുന്നത് -

സംബന്ധിച്ച്

പരാമർശം:-സർക്കാരിൽ 03.05.2023 ലെ സ.ള (സാധാ)നം.966/2023/എൽ എസ്

ജി ഡി നമ്പർ ഉത്തരവ്.

‘മാലിന്യമുക്ത കേരളം’ എന്ന ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിനായി സംസ്ഥാന സർക്കാർ നടപ്പാക്കിവരുന്ന ക്യാമ്പയിൽന്ന് ഭാഗമായി വരമാലിനു പരിപാലനചടങ്ങൾ സംസ്ഥാനമാട്ടാകെ സമയബന്ധിതമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് സർക്കാർ നിർദ്ദേശം നൽകിയിരിക്കുന്നു. മാലിന്യസംസ്കരണത്തിൽ കേരളം അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന പ്രതിസന്ധി നേരിട്ടുന്നതിൽന്ന് ഭാഗമായി എല്ലാ സർക്കാർ/അർബുസർക്കാർ/പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളും ശാസ്ത്രിയമായി മാലിന്യ സംസ്കരണം നടപ്പിലാക്കുന്നതുമുണ്ട്. മാലിന്യത്തിൽന്ന് തോത് കൂടുതൽ മാതൃകകൾ സൗഖ്യക്കുന്നതുമുണ്ട്. പരാമർശ പ്രകാരം സർക്കാർ ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്. ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് സമൃദ്ധിക്കുചിതം ലക്ഷ്യമിട്ട് സഹകരണ വകുപ്പ് “നെറ്റ് സീറോ എമിഷൻ പദ്ധതി സഹകരണവകുപ്പിലൂടെ” എന്നൊരു പദ്ധതിയാണ് നടപ്പിലാക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. കാർബൺഫൈഡ് ഓക്സൈഡ്, മീമെയൻ, കൈനടസ് ഓക്സൈഡ് തുടങ്ങിയ ഹരിതഗവാതകങ്ങളുടെ ബഹിർഘമനവും ആഗിരണവും തുലനാവസ്ഥയിൽ എത്തിച്ച് കേരളത്തിൽന്ന് പരിസ്ഥിതി സ്ഥാപിക്കുന്നതുകൂടി എന്നതാണ് ഈ പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യം. സഹകരണ മേഖലയിലെ പ്രവർത്തനശൈലിയിലൂടെയും സുസ്ഥിര വികസനത്തിലൂടെയും മനഷ്യ പ്രേരിത കാർബൺ ബഹിർഘമനം കുറക്കു എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് “നെറ്റ് സീറോ എമിഷൻ പദ്ധതി സഹകരണ സംഘങ്ങളിലൂടെ” എന്നത് വിഭാവനം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. പൊതുവെ ദൈഹിക്സ്യർ-റീ-യൂസ്, റീ-സൈസ്കിൾ എന്ന തത്വം പാലിക്കേണ്ടതാണ്. സഹകരണ വകുപ്പിൽന്ന് നിയന്ത്രണത്തിലൂള്ള സ്ഥാപനങ്ങൾ, കൂഷിയിടങ്ങൾ, സംഘങ്ങളുടെ സഹകരണത്തോടെ ലഭ്യമാകുന്ന പൊതു ഇടങ്ങൾ എന്നിവ നെറ്റ് സീറോ എമിഷൻ പ്രദേശങ്ങളാക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

1. സഹകരണ വകുപ്പുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് എല്ലാ യോഗങ്ങളും ഹരിതയോഗം ആയി ക്രമീകരിക്കേണ്ടതും, ഹരിത പ്രോട്ടോക്കോൾ പാലിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

2. പൊതുസഹായങ്ങളിലും സംഘങ്ങളുടെ കൈവശമുള്ള ഭേദിയിലും അതാൽ പ്രദേശത്തിന് അനുയോജ്യമായ മുകൾക്കെതികൾ നടപിടിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.
3. കൂഷിയിലേർപ്പുട്ടിരിക്കുന്ന സംഘങ്ങളിലുടെ കാർബൺ നൃത്തം കൂഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.
4. വകുപ്പിന്റെ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഹരിത കെട്ടിടങ്ങളാക്കവാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തേണ്ടതും,എൽ.ഐ.ഡി. ബർഡ്, പുനത്പയോഗക്ഷമമായ വസ്തുകൾ എന്നിവയുടെ ഉപയോഗം ആഫീസുകളിൽ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതുമാണ്.
5. സാരോർജ്ജ സംവിധാനം ജലടം ജലടമായി ഏർപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.
6. മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജന പ്രോജക്ടുകൾ വ്യാപകമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സീകരിക്കേണ്ടതാണ്.
7. ഇലക്ട്രിക് വാഹനങ്ങളുടെ ഉപയോഗം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.സഹകരണ സംഘങ്ങളിലെ പഴയ വാഹനങ്ങൾ മാറ്റി വാങ്ങുന്നോൾ ഇലക്ട്രിക് വാഹനങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതിനെ സംബന്ധിച്ച് സാധ്യതാ പഠനം നടത്തി പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നതിന് സംഘം ഭരണസമിതി നടപടികൾ സീകരിക്കേണ്ടതാണ്.
8. കട്ടംബശ്രീ, സുളകൾ, മറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ സഹകരണത്തോടെ കാടുകളുടെ മാതൃകാ ഫുപ്പീകരണം, പാർക്കുകൾ ഒരുക്കൽ, മശവെള്ള സംഭരണം എന്നിവ നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.
9. എല്ലാ ആഫീസുകളും, ആഫീസ് പരിസരവും മാലിന്യമുക്തമായി സൂക്ഷിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി പൊതുക്കിട്ടും, ഉറപ്പാക്കി സുഷ്ടിക്കപ്പെടുന്ന മാലിന്യം ശാസ്ത്രീയമായി സംസ്കരിക്കുവാനുള്ള നടപടികൾ സീകരിക്കേണ്ടതാണ്.ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്ന മാലിന്യത്തിന്റെ അളവ് കുറയ്ക്കുന്നതിനും മാലിന്യം മഹാപ്രദമായി കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനുമായി 3 R തത്ത്വങ്ങൾ (Reduce-ഉപയോഗം കരക്ക,Reuse-പുനത്പയോഗം ചെയ്യുക,Recycle-പുനചംക്രമണം ചെയ്യുക) പാലിക്കേണ്ടതാണ്.
10. എല്ലാ ജീവനക്കാരും നിരോധിത പൂണ്ടിക് വസ്തുകൾ, കൂറി ബാധകൾ എന്നിവ പൂർണ്ണമായും ഒഴിവാക്കേണ്ടതാണ്. ഡിസ്പോസിബിൾ വസ്തുകൾക്ക് പകരം, കുഴക്കി ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയുന്ന പാതയും ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.കട്ടിവെള്ളം പൂണ്ടിക് കുപ്പികളിൽ വിതരണം ചെയ്യുന്ന രീതിയും ഒഴിവാക്കേണ്ടതാണ്.
11. എല്ലാ ആഫീസുകളിലും മാലിന്യങ്ങൾ ജൈവ/അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ രണ്ടായി തരംതിരിച്ച് ആയത് പ്രത്യേകമായി നിക്ഷേപിക്കുന്നതിനുള്ള ബിനംകൾ സ്ഥാപിക്കേണ്ടതും മാലിന്യങ്ങൾ അവയുടെ ഉറവിടത്തിൽ തന്നെ സംസ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി സീകരിക്കേണ്ടതാണ്.
12. കാർബിനിൽ ഭക്ഷണ മാലിന്യങ്ങൾ അഴുകുന്നതും, അഴുകാത്തതുമായി തരംതിരിച്ച് നിക്ഷേപിക്കുന്നതിനുള്ള ബിനംകൾ സ്ഥാപിക്കണം.
13. ആഫീസ് മാലിന്യങ്ങൾ കത്തിച്ചുകളയാതെ കമ്പോസ്റ്റാക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള നടപടി സീകരിക്കണം.
14. അഴുകാത്ത മാലിന്യങ്ങൾ, പേപ്പർ എന്നിവ പ്രത്യേക സ്ഥലത്ത് സൂക്ഷിക്കണം.
15. ഒറ്റത്തവണ ഉപയോഗിച്ച് വലിച്ചേരിയുന്ന വസ്തുകൾ ഒഴിവാക്കേണ്ടതാണ്.

16. ജൈവമാലിന്യങ്ങൾ ഉറവിടത്തിൽ തന്നെ സംസ്കരിക്കുന്നതിന് കമ്പോസ്റ്റിംഗ് ഉപകരണങ്ങൾ എല്ലാ ആഫീസിലും സജജമാക്കേണ്ടതും, അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ തുട്ടുമായി തരംതിരിക്കേണ്ടതും, പൂണ്ടിക്ക് മാലിന്യങ്ങൾ കഴക്കി വുത്തിയാക്കി ഹരിതകർമ്മസേനയ്ക്ക് കൈമാറേണ്ടതുമാണ്.
17. ആഫീസുകളിലെ ഉപയോഗശൃംഖലയായ ഫർണിച്ചർ, ഇ-മാലിന്യങ്ങൾ എന്നിവ അടിയന്തിരമായി കൈഞ്ഞിയുവാൻ നടപടി സീകരിക്കണം.
18. എല്ലാ ചടങ്ങുകൾക്കും നിരോധിത പ്ലാറ്റുകൾ ഒഴിവാക്കി തുണിയിൽ നിർമ്മിച്ചതോ, പോളി എഫീലീനിൽ നിർമ്മിച്ചതോ ആയ ബാനറുകൾ മാത്രം ഉപയോഗിക്കേണ്ടതാണ്.
19. അലക്ട്രാൻസുകൾക്ക് പ്രകൃതി സഞ്ചാര വസ്തുകൾമാത്രം ഉപയോഗിക്കേണ്ടതാണ്.
20. സഹകരണവകുപ്പും വകുപ്പിന് കീഴിലുള്ള എല്ലാ ആഫീസുകളും/സ്ഥാപനങ്ങളും എല്ലാ സഹകരണസംഘങ്ങളും കടലാസ് രഹിതമാക്കേണ്ടതുമാണ്. സംഘങ്ങൾ എല്ലാ രേഖകളിൽ പൂർണ്ണ ഫോമിലാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രാഥമിക പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കേണ്ടതാണ്.
21. ഓദ്യോഗിക പ്രവർത്തന റിവ്യൂ നടത്തുന്നതിനുവേണ്ടി ആഫീസുകൾ സന്ദർശിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ആഫീസിലെ മാലിന്യപരിപാലനവും പൊതുചീതുവും തുടി പരിശോധിച്ച് വിലയിൽത്തേണ്ടതും, തെറ്റായ രീതി പിള്ളടക്കന്നകിൽ ആയത് മേലുദ്യോഗസ്ഥന് റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യേണ്ടതും അനരയോജ്യമായ നടപടി സീകരിക്കേണ്ടതുമാണ്.
22. സ്ഥലസ്വകര്യമുള്ള ആഫീസുകളിൽ ജീവനക്കാരുടെ കൂട്ടായ്ക്കുന്ന കമ്പോസ്റ്റ്/ബയോഗ്യാസ് സ്റ്ററി ഉപയോഗിച്ച് ജൈവപച്ചകൾ തുഷി ചെയ്യാവുന്നതാണ്.
23. എല്ലാ കൂനിംഗ് ജീവനക്കാർക്കും മാലിന്യം തരംതിരിക്കുന്നതിനും ജൈവമാലിന്യങ്ങൾ കമ്പോസ്റ്റുകുന്നതിനും പരിശീലനം നൽകാവുന്നതാണ്.
24. ആഫീസുകളിലെ നടപടി അവസാനിപ്പിച്ചതും, കെട്ടിക്കിടക്കുന്നതുമായ ഫയലുകൾ എല്ലാം തന്നെ തരംതിരിച്ച് ഡിസ്പോസ് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള നടപടി സീകരിക്കേണ്ടതാണ്.
25. ആഫീസുകളിൽ സ്ഥാപന/ആഫീസ് മേധാവി ചെയർമാനായി ഒരു സമിതി രൂപീകരിക്കുന്നതും ടി സമിതി എല്ലാ മാസവും മാലിന്യ പരിപാലനവും ശുചിത്വവും വിലയിൽത്തേണ്ടതാണ്.
26. ശുചിത്വ- മാലിന്യ സാന്ദരഭങ്ങൾ പൊതുജനങ്ങളിലേയ്ക്ക് എത്തിക്കുന്നതിനുള്ള ബോർഡുകൾ എല്ലാ ആഫീസിലും സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണ്.
27. എല്ലാ ആഫീസുകളിലും പുർണ്ണമായി ശ്രീൻ പ്രോട്ടോക്കോൾ പാലിക്കുന്നവെന്ന് ആഫീസ് തലവൻമാർ ഉറപ്പ് വരുത്തേണ്ടതാണ്.

ഞറ്റ് സീറോ എമിഷൻ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി സഹകരണ വകുപ്പിന്റെ കീഴിലുള്ള എല്ലാ ആഫീസുകളിലും സഹകരണസംഘങ്ങളിലും കാർബൺ ആധിസ്ട്രിംഗ് നടത്തേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. ഈ സംബന്ധിച്ച തുടർന്ന് നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഉടൻ പുരപ്പുട്ടവിക്കുന്നതാണ്.

ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിൽത്താൻ സംസ്ഥാനതലത്തിൽ
സഹകരണ സംഘം രജിസ്റ്റേറും ജിഎല്ലാതലത്തിൽ ജോയിൻ്റ് രജിസ്റ്റാർമാതം
താലുക്ക്‌തലത്തിൽ അസിസ്റ്റന്റ് രജിസ്റ്റാർമാതം സ്ഥാപനതലത്തിൽ സ്ഥാപന
മേധാവിയും ചെയർമാനായി കമ്മിറ്റികൾ ഫോറ്കർച്ച് പ്രവർത്തനങ്ങൾ
വിലയിൽത്തേണ്ടതാണ്. അതോടൊപ്പം എല്ലാ ജീവനക്കായം അവരവരുടെ
വീടുകളിലെ മാലിന്യങ്ങൾ വലിച്ചുരിയുകയോ, കത്തിക്കകയോ, ഒഴുകി വിടുകയോ
ചെയ്യുന്നില്ലായെന്ന് സ്വയം ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതും, ജൈവമാലിന്യം കണ്ണോസ്സ്
ചെയ്യുന്നാണെന്നും, അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ ഹരിതകർമ്മ സേനയ്ക്കും, സർവ്വീസ്
പ്രാവൈവധമാർക്കോ യുസർ ഹീ നൽകി കൈമാറേണ്ടതുമാണ്.

(ഒപ്പ്)

സുഭാഷ് ടീ.വി ഐഎംസ്

സഹകരണസംഘം രജിസ്റ്റാർ.

പകർപ്പ്:

1. ആധിക്യ ധന്യരക്ഷകൾ, സഹകരണ ആധിക്യ ധന്യരക്ഷരോ
2. എല്ലാ ജോയിൻ്റ് രജിസ്റ്റാർ (ജനറൽ)/ജോയിൻ്റ് ധന്യരക്ഷകൾ(ആധിക്യ)മാർക്കും
3. എല്ലാ അസിസ്റ്റന്റ് രജിസ്റ്റാർ(ജനറൽ)/അസിസ്റ്റന്റ് ധന്യരക്ഷകൾ(ആധിക്യ)മാർക്കും
(ജോയിൻ്റ് രജിസ്റ്റാർ (ജനറൽ)/ജോയിൻ്റ് ധന്യരക്ഷകൾ(ആധിക്യ) മുവേന)
4. എല്ലാ സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്കും (ജോയിൻ്റ് രജിസ്റ്റാർ (ജനറൽ) മുവേന)
5. എധിക്കർ, സഹകരണ വീമി
6. വൈബ് സെസ്റ്റ്
7. സ്കോക്ക് ഫയൽ

//ആര്യത്വാനുസരണം//

ഡെപ്പുട്ടി രജിസ്റ്റാർ(വിജിലൻസ്)(ഇൻ-ചാർജ്)